

Jukio Mišima

# Zakázané barvy

Přeložil Jan Levora

Argo

Jukio Mišima

# Zakázané barvy

Z japonského originálu *Kindžiki*  
vydaného nakladatelstvím Šinčóša  
v Tokiu v roce 1964 přeložil Jan Levora.  
Obálku navrhlo Studio Bunkr.  
Grafickou úpravu a sazbu provedl Karel Koutský.  
Odpovědná redaktorka Veronika Chaloupková.  
Korektury Michaela Šmejkalová.  
Technický redaktor Milan Dorazil.  
Vydalo nakladatelství Argo,  
Miličova 13, 130 00 Praha 3,  
[www.argo.cz](http://www.argo.cz), [argo@argo.cz](mailto:argo@argo.cz),  
v roce 2025 jako svou 5645. publikaci.  
Vytiskla tiskárna PBtisk.  
Vydání první.

ISBN 978-80-257- 4542-7

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod KOSMAS  
sklad: KOSMAS s.r.o. Za Halami 877  
252 62 Horoměřice  
tel: 226 519 383, fax: 226 519 387  
e-mail: [odbyt@kosmas.cz](mailto:odbyt@kosmas.cz), [www.firma.kosmas.cz](http://www.firma.kosmas.cz)

Knihy je možno pohodlně zakoupit  
v internetovém knihkupectví [www.kosmas.cz](http://www.kosmas.cz)

## KAPITOLA PRVNÍ

### Začátek

Kdykoli Jasuko přišla na návštěvu, zvykla si Šunsukemu, který odpočíval v ratanové lenošce na okraji zahrady, bez váhání usednout na kolena. Jemu to činilo velké potěšení.

Bylo léto, jak má být. Šunsuke po ránu nepřijímal žádné hosty. Pokud se mu chtělo, dopoledne pracoval. Když neměl na práci náladu, psal dopisy nebo si nechal na zahradu do stínu pod stromy vynést lenošku, natáhl se na ni a četl si, případně knihu odložil do klína a jen tak se oddával nečinnosti. Někdy zazvonil na zvonek a požádal služebnou, aby mu přinesla čaj. Pokud se předchozí noc z nějakého důvodu nevyspal dobře, deku, kterou měl položenou přes kolena, si přitáhl až k bradě a na chvíli si zdířl. Přestože šedesátku překročil již před pěti lety, neměl žádné záliby, nic, co by se dalo nazvat koníčkem. Šunsuke vlastně v takové věci ani nijak zvlášť nevěřil. Zcela totiž postrádal vlastnost, která je nezbytnou podmínkou pro to, aby nějakého koníčka mohl mít, a sice objektivní porozumění pro konkrétní vztahy, jež by jeho samotného spojovaly s cizími lidmi. Tento krajní nedostatek objektivity, tento skutečně neohrabaný a křečovitý vztah ke všem vnějším i vnitřním světům přitom neustále vnášel do jeho pozdních děl svěžest a mladistvost, ale zároveň od nich vyžadoval oběti. Jinými slovy, požadoval obětování skutečných románových prvků, jako jsou dramatické události v důsledku střetů charakterů jednotlivých postav, humorné popisy nebo snaha tvůrčím způsobem utvářet charaktery postav a konflikt mezi prostředím a člověkem. Proto se jej několik na pochvalu obzvlášť skoupých literárních kritiků dosud zdráhalo označit za literárního velikána.

Jasuko seděla Šunsukemu na natažených nohou, které si v lenošce zabalil do deky. Dalo se to jen stěží vydržet. Chtěl říct nějaký neslušný vtip, ale pomlčel. Panující ticho ještě umocňoval melancholický zvuk cvrkání cikád.

Šunsukeho pravé koleno občas sužovaly záchvaty neuralgie, kterým zpravidla předcházela tupá bolest hluboko uvnitř. Jeho stárnoucí křehké kolenní česky těžko mohly dlouho odolávat váze dívčina teplého těla. Nicméně jak potlačoval pomalu narůstající bolest, do tváře se mu vkrádal výraz jakési potutelné radosti, jako by mu to bylo příjemné.

Nakonec Šunsuke řekl: „Bolí mě koleno, Jasuko-čan.<sup>1</sup> Posunu si teď nohu na stranu, aby se mi ulevilo, a ty si zatím sedni tamhle.“

Jasuko ihned zvažněla a starostlivě se mu zahleděla do tváře. Šunsuke se zasmál. Viděl, že dívka jím opovrhuje.

Starý spisovatel to Jasučino opovržení chápal. Vstal a chytil ji zezadu za ramena. Vzal ji za bradu, otočil obličejem k sobě a políbil ji na rty. Učinil to ve spěchu, jako by šlo o nějakou povinnost. Hned poté mu pravým kolenem projela prudká bolest, takže se zhroutil zpátky do lenošky. Když konečně dokázal zvednout opět hlavu a rozhlédnout se kolem, Jasuko byla již pryč.

Celý týden od ní nepřišla žádná zpráva. Jednoho dne se Šunsuke vydal na procházku a cestou navštívil její dům. Ukázalo se, že dívka odjela společně s několika přáteli ze školy do lázní s horkými prameny kamsi na pobřeží až úplně na jižním cípu poloostrova Izu. Poznamenal si do svého zápisníku název hostince, a jakmile se vrátil domů, okamžitě se začal připravovat na cestu. Čekala ho sice práce na několika rukopisech, která nestrpěla odkladu, ale rychle si našel záminku, proč si uprostřed léta potřebuje odpočinout a vyrazit zcela sám někam na dovolenou.

Protože měl obavu z cestování v horku, zvolil vlak, který odjížděl časně ráno. I tak měl bílý plátěný oblek na zádech již celý propocený. Šunsuke se napil z termosky horkého zeleného čaje. Vychrtlou rukou, suchou jako bambus, sáhl do kapsy a vytáhl z ní

reklamní brožuru ke svým sebraným dílům, kterou mu přinesl zaměstnanec velkého nakladatelství, jenž ho přišel vyprovodit na nádraží. Brožuru s ukázkami si začal pečlivě pročitat.

Tentokrát se jednalo o třetí vydání sebraných děl Šunsukeho Hinokiho. Poprvé vyšla Šunsukeho sebraná díla již k jeho pětáctý-řicátým narozeninám.

„Vzpomínám, že už tehdy,“ přemítal Šunsuke, „jsem se oddával podobným pošetilým hloupostem, a to navzdory takovému nahromadění děl, která veřejnost vesměs považovala za ztělesnění stability a dokonalosti a v jistém smyslu i zralosti s jasnou budoucností. Hloupostem? Nesmysl! Moje díla, moje duše, moje myšlenky nemají s hloupostí nic společného. Moje díla rozhodně nejsou hloupá. V mých úsudcích samozřejmě není vše dokonalé, občas bývají i hloupé, ale jsem příliš hrdý na to, abych pro ně hledal omluvy. Abych si zachoval čistotu svého myšlení, ponechal jsem veškerou duševní činnost sloužící k utváření mých myšlenek stranou pošetilých hloupostí, které provádím. Poháněla mne však nejen tělesná žádostivost. Moje hloupost a pošetilsto tehdy neměly s duchem nebo tělesným chtíčem nic společného. Spočívaly v tom, že jsem se utápěl v absurdních abstrakcích své mysli, takže hrozilo, že se ze mne stane misantrop. A stejné je to dosud. I dnes, když je mi už skoro šestašedesát...“

Hořce se pousmál a zahleděl se na svůj fotoportrét na obálce brožury.

Byla to fotografie nevzhledného starého muže. V jeho tváři však nebylo těžko odhalit přitažlivé rysy, které si lidé obvykle spojují s určitými ctnostmi, někdy pochybnými. Vysoké čelo, propadlé jakoby vyříznuté tváře, široké rty naznačující chamtivost, pevná, odhodlaná brada – všechny jeho rysy vykazovaly stopy dlouhé vyčerpávající práce ducha. Ale spíše než jako tvář utvořená duchem to byla tvář duchem nahlodaná. V té tváři byla určitá přemíra duchovnosti, až jakési přexponování duchovna. Stejně jako je tvář ošklivá, když odhaluje intimní, čistě osobní

věci, tak i v ošklivosti Šunsukeho obličej bylo cosi, co člověku bránilo dívat se přímo na něho, protože si připadal, jako by hleděl na obscénně obnaženého starce se zesláblým duchem, který ztratil sílu skrývat své intimní partie, své soukromí.

Byla to práce jeho obdivovatelů. Tato obdivuhodná skupina lidí, která byla otrávena intelektuálním hédonismem moderní doby, nahradila zájem o lidstvo individualismem, z pojmu krásy vymazala univerzálnost a touto bezostyšnou loupeží násilně zpřetrhala diskusi o vazbě mezi etikou a krásou. Pokud tito lidé označili Šunsukeho vzhled za krásný, byla to jen jejich volba.

Ať je to jakkoli, fotografie ošklivého starce, okázale umístěná na přední straně obálky, zvláštním způsobem kontrastovala s reklamními texty od více než deseti významných osobností, vytištěnými na zadní straně. Tito přátelé ze světa intelektuálů, toto hejno holohlavých papoušků, připravených objevit se všude tam, kde je potřeba, a hlasitě zazpívat, co se jim přikáže, unisono opěvovali nepopsatelnou znepokojivou krásu Šunsukeho literárních děl. Jistý renomovaný kritik a slavný badatel Hinokiho literární tvorby například shrnul celé jeho dílo shromážděné ve dvaceti svazcích takto:

„Toto plodné dílo, které prší do našich srdcí a duší jako nenadálý déšť, bylo napsáno s upřímností a zanecháno s pochybnostmi. Pan Hinoki říká, že kdyby nepostrádal schopnost pochybovat sám o sobě, svá díla by zničil ihned po napsání a nevystavoval by tyto mrtvoly na veřejnosti.

Díla Šunsukeho Hinokiho zobrazují plody jevů se záporným znamením, jako jsou nepředvídatelnost, nejistota, neštěstí, neúspěch, nemravnost a nepatřičnost. Pokud má být jako pozadí použito určité historické období, zvoleno je nade vši pochybnost období dekadentní, je-li k námětu potřeba milostný příběh, důraz je kladen bezesporu na jeho beznaděj, nudu a apatii. Jediné, co je v jeho podání vždy vykresleno jako zdravé a životaschopné, je samota a osamělost, které sužují lidská srdce jako mor řádící

v nějakém městě kdesi v tropech. Zdá se, jako by autora různé aspekty intenzivní lidské nenávisti, žárlivosti, zášti a vášně ani nezajímaly. A přesto teplo uchované v žilách mrtvol na hřbitově vášní vypovídá o podstatné hodnotě života naopak mnohem více než při vzplanutí těchto vášní zaživa.

Chladná lhostejnost dovedně rozechvívá citlivé smysly, nemravnost probouzí zuřivé bojovníky za morálku, bezcitnost vyvolává hrdinské vzrušení. Jak mistrovsky vybroušený musí být spisovatelův styl, aby propojil tak paradoxní jevy! Dá se říct, že jde o rokokový styl, o moderně využitý styl Kokinšú, *Sbírky starých a nových básní* z období *Heian*,<sup>2</sup> o styl psaní, který je v pravém slova smyslu ‚umělý‘, o styl kostýmu, jenž není ani kostýmem myšlenky, ani maskou tématu, ale prostě kostýmem kvůli samotnému kostýmu. Je diametrálně odlišný od čistého, nahého stylu. Je plný krásných záhybů jako nádherné oděvy na sochách trojice bohyň osudu ve štítu athénského Parthenónu nebo na soše Niké od sochaře Paiónia. Splývající záhyby, vznášející se záhyby, které nejen sledují pohyby těla, a tak se podřizují jeho liniím, ale také vlají jakoby samy od sebe a vznášejí se k nebi...“

Jak Šunsuke pokračoval ve čtení, na ústech se mu objevil podrážděný úsměv. Pak zamumlal: „Vůbec nic nepochopil. Je úplně mimo. Je to jen vykonstruovaný, květnatý chvalozpěv, nic víc. Takový idiot! A to se známe přes dvacet let.“

Širokým oknem vagónu druhé třídy se podíval ven. Rybářská loď roztáhla plachtu a zamířila na otevřené moře. Bílá plachtovina, do níž se neopřel dost silný vítr, se malátně a zároveň koketně prohýbala na stěžni, jako by si byla vědoma toho, že je vystavena pohledům mnoha očí. V tu chvíli někde u paty stožáru na okamžik zablikal pronikavý paprsek světla, hned poté ale vlak prosvítl lesíkem červených borovic, jejichž kmeny byly osvětleny letním ranním sluncem, a vjel do tunelu.

„Nepřekvapilo by mě, kdyby ten krátký záblesk světla byl odrazem zrcadla,“ pomyslel si Šunsuke. „Třeba je na té rybářské bárce

nějaká rybářka a právě se líčí. Ve své opálené ruce, silné jako mají muži, drží kapesní zrcátko a cestujícím vlaků, které tudy občas projíždějí, posílá signály, jako by prodávala své tajemství.

V Šunsukeho poetické představivosti se zjevila tvář té rybářky a najednou se proměnila v tvář Jasuko. Zpoceně, vyzábblé tělo zestárlého umělce se zachvělo.

... A nebyla to skutečně Jasuko?

\* \* \* \* \*

Různé aspekty intenzivní lidské nenávisti, žárlivosti, zášti a vášně jej prý nezajímají.

To je lež! To je lež! To je lež!

Proces, kterým je spisovatel nucen předstírat své skutečné pocity, je opakem procesu, jímž běžný člověk musí předstírat ty své. Umělec lže, aby své skutečné pocity odhalil, zatímco běžný člověk lže, aby je skryl.

Dalším důsledkem toho, že se Šunsuke Hinoki vyhýbal naivním a nezaopatným tvrzením, bylo to, že ho frakce, která usilovala o jednotu společenských věd a umění, obviňovala z bezmyšlenkovitosti. Bylo jen logické, že nevyslyšel jejich hloupé rady a odmítl, aby ve výsledku svým dílem stvrdil přítomnost myšlenky formou moralizující ukázky z filosofie s příslibem „světlé budoucnosti“, jako když tanečnice ve vaudeville<sup>3</sup> zvedne sukni a ukazuje stehna. V Šunsukeho způsobu uvažování o životě a o umění však bylo něco, co nevyhnutelně vedlo k neplodnosti jeho myšlenek.

To, čemu říkáme myšlenka, se nerodí předem, ale až poté. Myšlenka vystupuje jako obhájce činu, chování nebo jednání, ke kterému došlo v důsledku náhody a impulsu. Jako obhájce dává myšlení činu smysl a teoretické zdůvodnění, nutnost je nahrazena náhodou, vůle impulsem. Myšlení nemůže vyléčit rány slepce, který narazil do sloupu elektrického vedení, ale může ukázat, že na vině byl sloup, a ne slepota. Když se ke každému činu post

factum připojí teorie, která ho zdůvodní, stává se teorie systémem a subjekt činu není nic jiného než pravděpodobnost všech možných dalších činů. Člověk odhodí na ulici útržek papíru. Prostě ho to napadne. Podléhá své myšlence a odhazuje na ulici další útržek papíru. Tak se nositel myšlenky stává zajatcem své vlastní myšlenky, o níž se domnívá, že ji může svou silou neomezeně rozšiřovat.

Šunsuke přísně rozlišoval mezi myšlením a hloupostí. V důsledku toho svoji hloupost považoval za neodpustitelný hřích. Přízrak hlouposti, přísně vyloučený z jeho děl, ho každou noc rušil ve spánku. V celém Šunsukeho díle ani zmínka o jeho třech nevydařených manželstvích. V mládí byl jeho život plný neúspěchů, chybných odhadů a selhání.

Nenávist že je mu cizí? To je lež! Žárlivost že je mu cizí? To je lež!

Na rozdíl od klidné rezignace, kterou je prostoupeno celé jeho dílo, byl Šunsukeho život plný nenávisti a závisti. Po krachu svého třetího manželství a po trapných koncích asi tuctu milostných vztahů tento starý spisovatel, sužovaný neutuchající nenávistí k ženám, ani jedinkrát neozdobil svá díla květy této nenávisti. Podařilo se mu to díky jeho nezměrné pokoře a zároveň i nezměrné domýšlivosti a aroganci.

Ženy, které se objevovaly na stránkách jeho četných knih, připadaly nejen jeho čtenářům, ale i čtenářkám až otravně čisté. Jeden zvědavý odborník na oblast srovnávací literatury porovnal tyto ženské postavy s nadpřirozenými ženskými hrdinkami, které zobrazil ve svých povídkách Edgar A. Poe, konkrétně s Berenice, Ligeiou, Morellou a markýzou Afroditou di Mentoni. Všechny tyto ženy byly spíše jako z mramoru než z masa a kostí. Jejich unavené milostné city se vytrácely stejně rychle jako přechodné stíny, které na sochy tu a tam vrhají paprsky odpoledního slunce. Šunsuke se bál obdařit své hrdinky hlubokými city.

Jistý dobrosrdečný kritik na to Šunsukeho upozornil a prohlásil, že jeho postoj věčného feministy je naprosto okouzlující.

Šunsukeho první žena byla zlodějka. Během pouhých dvou let jejich manželství jen tak z rozmaru a nudy šikovně ukradla a prodala zimní kabát, tři páry bot, látku na dva jarní nebo podzimní obleky a fotoaparát značky Zeiss. Když z domu odcházela, odnesla si šperky a drahé kameny, které všila do *obi*<sup>4</sup> a do límce spodního *kimona*. Šunsuke byl koneckonců bohatý muž.

Jeho druhá žena byla šílená. Začala být posedlá představou, že ji manžel ve spánku zabije, takže trpěla chronickou nespavostí a rozvinuly se u ní příznaky hysterie. Když se Šunsuke jednoho dne vrátil domů, ucítil podivný zápach. Jeho žena stála ve dveřích a odmítala jej pustit dovnitř.

„Pusť mě do domu! Co je to za zvláštní zápach?“

„Teď to nejde. Dělán něco velice zajímavého.“

„Co?“

„To, že pořád chodíš někam ven, znamená, že mě zřejmě s někým podvádíš. Tak jsem z tvé milenky strhla *kimono* a teď je pálím. Je to moc dobrý pocit!“

Šunsuke ji odstrčil a vběhl do domu. Na perském koberci doutnaly rozházené, doruda rozžhavené uhlíky. Jeho žena znovu přistoupila ke kamnům, ladným a klidným pohybem si jednou rukou přidržela dlouhý rukáv *kimona* a druhou nabrala do malé lopatky hořící kousky uhlí a začala je rozhazovat po koberci. Zděšený Šunsuke se ji snažil zastavit. Obrovskou silou se mu bránila. Jako když lapený dravý pták ze všech sil tlučte křídly, aby se osvobodil. Všechny svaly v těle měla napjaté.

Třetí manželka s ním zůstala až do své smrti. Tato sexuálně nenasytná žena dala Šunsukemu okusit veškerá možná utrpení manželského vztahu. Dosud si živě pamatoval, jak to všechno začalo.

Šunsukemu se vždy nejlépe pracovalo po milování, proto se obvykle večer kolem deváté hodiny odebral s manželkou do postele. Když nakonec zanechal ženu v ložnici, odcházel do své pracovny v prvním patře, kde pracoval až do tří nebo čtyř do rána a pak se

tam v malé úzké posteli krátce prospal. Tuto každodenní rutinu přísně dodržoval, takže svoji ženu zpravidla od večera do deseti hodin ráno vůbec nevidal.

Jedné pozdní letní noci pocítil zvláštní nutkání překvapit ženu ve spánku. Pevná vůle k práci však jeho rozpustilé úmysly potlačila. Tu noc neúnavně pracoval až skoro do pěti hodin, jako by se za ten nápad chtěl potrestat. Ani nepocítoval ospalost. Domníval se, že manželka určitě ještě spí. Potichu sešel po schodech dolů. Dveře do ložnice byly otevřené. Jeho žena tam nebyla.

V tu chvíli si Šunsuke náhle uvědomil, že tak tomu bývá zřejmě každý den. Považoval to za přirozený důsledek toho, že se paranoidně držel svého časového rozvrhu. „Měl jsem to předpokládat! Toho jsem se přece musel obávat!“ vyčítal si v duchu.

Jeho rozčilení však brzy pominulo. Žena si zřejmě jako obvykle přehodila přes noční košili svůj černý sametový župan a odešla do koupelny. Čekal na ni. Nevracela se.

Znepokojený Šunsuke se vydal chodbou směrem ke koupelně v přízemí. V kuchyni pod oknem uviděl manželku v černém županu, jak se lokty opírá o kuchyňský stůl. Ještě se rozednívalo. Nedokázal proto rozeznat, zda ta temná postava na židli sedí, nebo klečí. Šunsuke se ukryl za tlustý damaškový závěs, který odděloval chodbu od kuchyně, a pozoroval, co se bude dít.

Vzápětí na dvorku, asi tak pětáctýřicet kroků od vchodu do kuchyně, zavržala zadní dřevěná vrátka. Pak se ozvalo tiché melodické zahvízdání. Byl čas na donášku mléka.

V okolních zahradách se jeden po druhém rozštěkali psi. Mlékař měl na nohou tenisky. Vesele poskakoval od zadních vrátek ke vchodu do kuchyně po kamenných dlaždicích, vlhkých od předchozího večerního deště. Přes tenké podrážky cítil na chodidlech jejich chlad. Byl v modrém tričku, tělo měl rozpálené od práce, mokré listy keřů prodary<sup>5</sup> se mu otíraly o odhalené paže. Čisté tóny jeho hvízdání svědčily o svěžesti jeho mladých rtů po ránu.

Žena vstala a otevřela dveře do kuchyně. V šeru se objevila tmavá mužská postava. Bílé zuby odhalené v úsměvu a modré tričko byly sotva vidět. Dovnitř zafoukal ranní vánek a začal si zlehka pohrávat s třásněmi střapců u závěsů.

„Děkuji,“ řekla Šunsukeho manželka a vzala si od mlékaře dvě láhve mléka.

Bylo slyšet tiché cinkání láhví o sebe a sotva znatelný cinkot jejího platinového prstenu o sklo.

„Madam, a co odměna?“ zeptal se mladík s předstíranou drzostí.

„Dnes to nejde,“ odpověděla žena.

„Nemusí to být dneska. A co třeba zítra během dne?“

„Zítra to taky nejde.“

„Slíbila jste jednou za deset dní. Nebo jste si našla nějakého jiného milence?“

„Nemluv tak nahlas!“

„A co pozítří?“

„Pozítří, říkáš...?“

Žena to slovo „pozítří“ vyslovila tak pomalu a vážně, jako by opatrně odkládala křehký porcelán zpět na polici. „To by šlo, protože pozítří večer se manžel zúčastní besedy u kulatého stolu.“

„Takže můžu přijít v pět hodin?“

„Dobře, v pět hodin.“

Žena otevřela dveře, které předtím zavřela. Mladík se však neměl k odchodu. Dvakrát nebo třikrát tiše zabubnoval prsty na rám dveří.

„A teď by to nešlo?“

„Co tě to napadá? Manžel je v prvním patře. Nesnáším lidi, kteří říkají hlouposti.“

„Tak jen polibek.“

„Tady ne. Ještě nás někdo uvidí, a to by byl konec.“

„Jen polibek.“

„Jsi otravný. Tak dobrá, jen jeden polibek.“

Mladík zašátral rukou za sebou a dveře zavřel. Zůstal stát ve vchodu do kuchyně. Žena v pantoflíčkách s králíčí kožešinou, které nosila v ložnici, sestoupila dolů k němu.

Stáli tam spolu a připomínali růži ovinutou kolem opěrné tyče. Ženin černý sametový župan se každou chvílí od zad až k pasu celý zavlnil. Muž natáhl ruku a uvolnil jí pásek. Žena odmítavě zavrtěla hlavou. Oba spolu mlčky zápasili. Do této chvíle byla žena k závěsu zády, ale teď se k němu zády otočil ten mladík, takže Šunsuke uviděl svou ženu v rozhaleném županu. Pod ním na sobě vůbec nic neměla. Mladík si v úzkém vchodu do kuchyně klekl na kolena.

Šunsuke dosud nikdy neviděl nic tak bílého, jako nahé tělo své ženy stojící tam v šedavém úsvitu. To bílé tělo se spíše vznášelo, než že tam jen stálo. Ženina ruka nejistě šátrala klečícímu mladíkovi ve vlasech. Její pohyby připomínaly tápající ruku slepce.

Na co se v tu chvíli dívaly oči Šunsukeho ženy, nejprve rozzářené, pak zakalené, poté široce otevřené, a nakonec zpola přivřené? Na smaltované hrnce vyrovnané na policích? Na lednici? Na příborník? Na siluety stromů za oknem, kde svítalo? Na trhací denní kalendář visící na sloupu? Ne, intimní ticho kuchyně, připomínající ticho ve spících kasárnách před zahájením denní činnosti, by rozhodně nemohlo vyvolat v očích jeho ženy takovou odezvu. Její oči však rozhodně něco jasně viděly, a to něco se zřejmě nacházelo za závěsem. Navíc, jako by si byly vědomy toho, že tam manžel je a dívá se, ani jednou se neobtěžovaly na něho pohlédnout.

„Jsou to oči, které byly od dětství nabádány, aby se v žádném případě nedívaly na svého manžela,“ pomyslel si Šunsuke s hrůzou.

Pryč byla jeho touha vyjít náhle z úkrytu a k manželce a jejímu milenci se vrhnout. Byl to muž, který neznal jinou pomstu než mlčet.

Mladík brzy otevřel dveře a odešel. Na dvorku se začínalo bělat. Šunsuke se po špičkách tiše vytratil do prvního patra.

Tento spisovatel, tento skutečný gentleman, našel jediné východisko, jak se vypořádat s frustracemi svého soukromého života, v tom, že si vedl deník ve francouzštině, do kterého v určité dny napsal i několik stránek. (Nikdy necestoval do ciziny, přesto plynule ovládal francouzštinu. Tři díla Huysmanse<sup>6</sup> – Katedrálu, Tam dole a Na cestě – a Rodenbachův<sup>7</sup> román Mrtvé Bruggy převedl do skvělé japonštiny, jen aby se ve francouzštině zdokonalil.) Pokud by byl tento deník po jeho smrti uveřejněn, mohl by pravděpodobně soupeřit s jeho ostatními díly o uznání. Všechny důležité prvky, o které byla jeho díla ochuzena, byly živě přítomné v každém příspěvku v jeho deníku, ale přenést je přímo do jeho literárních děl by bylo v rozporu se Šunsukeho postojem, který spočíval v nenávisti k holé, syrové pravdě. Pevně se držel přesvědčení, že jakákoli část přirozeného talentu, která se u někoho spontánně projeví, je jen padělek, podvod. Nicméně nedostatek objektivitu v jeho dílech měl kořeny v jeho tvůrčím přístupu, v tvrdošijném lpění na subjektivitě. Holou pravdu nenáviděl natolik, že jeho díla byla jako jakési sochy, i když vytvářené podle nahých těl z masa a kostí.

Jakmile se Šunsuke vrátil do pracovny, ponořil se do psaní svého deníku, do bolestného popisu toho tajného setkání za úsvitu. Jeho rukopis byl příšerný. Jako by tak psal záměrně, aby to ani on sám po sobě nedokázal přečíst, kdyby se k tomu někdy znovu vrátil. Stejně jako ve všech jeho denících za minulé desítky let, naskládaných bez ladu a skladu na polici s knihami, i v letošním deníku byly všechny jeho zápisy plné záštiplných kleteb adresovaných ženám. Důvodem, proč jeho kletby neměly žádný účinek, bylo zřejmé to, že proklínáčem byl muž, nikoli žena.

Jeho deník byl tvořen spíše útržky, aforismy a příslovími než deníkovými zápisy, takže je snadné citovat z něho nějakou pasáž. Zde je záznam jednoho dne z jeho mládí.

„Žena nemůže přivést na svět nic jiného než děti. Muž může stvořit všechno možné, včetně dětí. Tvorba, kreativita, reprodukce, rozmnožování, to všechno jsou mužské schopnosti. Ženské těhotenství není nic jiného než součást výchovy dítěte. To je stará pravda. (Mimochodem, Šunsuke žádné děti neměl. Bylo to spíše z principu.)

Ženská žárlivost je prostě žárlivost na kreativitu. Žena, která porodí chlapce, si tím, že ho vychovává, užívá sladkou pomstu vůči mužské schopnosti tvořit, vůči mužské kreativitě. V tom, že stojí v cestě tvůrčí schopnosti muže, nachází žena smysl svého života. Zoufalá touha po luxusu a utrácení je touhou destruktivní. Všude vítězí ženské instinkty. Kapitalismus byl původně mužským principem, principem výroby. Pak jej pohltil ženský způsob myšlení a kapitalismus se změnil v princip luxusní spotřeby. Vždyť i válka vypukla kvůli Heleně. A v daleké budoucnosti bude také komunismus zničen ženou.

Žena přežije všude, vládne jako noc. Ohavnost její povahy je až vznešená. Veškeré hodnoty stahuje do bahna citů a sentimentu. Doktrínám vůbec nerozumí. Něco, co končí na ‚-istický‘, ještě jakžtakž pochopí, ale pokud něco končí na ‚-ismus‘, pochopit to nedokáže. Postrádá originalitu, proto nechápe ani atmosféru. Jediné, čemu dokáže porozumět, je vůně. Čich má stejně dobrý jako vepř. Parfémy muži vynalezli, aby se poučili o ženském čichu. Díky nim teď dokážou uniknout tomu, aby je ženy vypátraly po čichu.

Sexuální kouzlo ženy, její instinktivní koketerie a všechny triky její sexuální přitažlivosti jsou jen důkazem toho, že žena je naprosto zbytečná bytost. Užitečná bytost by nepotřebovala koketovat. Jaká škoda, že muži trvají na tom, aby je ženy přitahovaly! Jaká potupa pro mužské duchovní síly! Ženy nevědí, co je to duch, jsou obdařeny jen smyslností a citlivostí. Vznešená smyslnost je stejný protimluv, jako když se řekne dušená rýže a úspěšná tasemnice. Majestát mateřství, který se jednou za čas

rozdívá a šokuje lidi, ve skutečnosti nemá nic společného s duchem. Není to nic více než fyziologický jev, v podstatě se nelišící od obětavé mateřské lásky, již vidíme u zvířat. Stručně řečeno, na ducha je třeba pohlížet jako na zvláštní vlastnost, která odlišuje člověka od ostatních savců. Je to ten jediný podstatný rozdíl.“

Tyto kvalitativní rozdíly (možná by bylo lepší nazvat je jedinečnou lidskou schopností fiktivního tvoření) lze vyzorovat v podobě pětadvacetiletého Šunsukeho na fotografii, která byla vložena do deníku. Ošklivost rysů jeho nevzhledné, ač mladé tváře působila spíše jako jakási umělá ošklivost. Byla to ošklivost člověka, který se den co den snaží přesvědčit sám sebe, že je ošklivý.

V části deníku z tohoto roku byly k vidění obscénní čmáranice, kvůli kterým ani nestálo za to psát hlavní text úhlednou a pečlivou francouzštinou. Bylo tam několik jednoduchých kreseb ženských genitálií, křížem přeškrtnutých silnými čarami. Šunsuke tak tyto ženské genitálie proklínal.

Nebylo tomu tak, že by si Šunsuke vybral za manželku nejprve zlodějku a pak šílenou ženu jen proto, že žádné jiné vhodné nevěsty nebyly k dispozici. V jeho okolí se vyskytovaly i „duchovní“ ženy, kterým tento nadějný mladík mohl připadat zajímavý. Ale každá taková žena obdařená duchem byla ženským monstrem, nikoli ženou. Jediné ženy, do nichž se Šunsuke zamiloval, ale které jej zradily, byly ty, jež tvrdošijně nechápaly jeho duchovnost, což byla jeho jediná přednost i jediná krása. A byly to skutečné ženy, upřímné a opravdové. Šunsuke miloval pouze krásné ženy, prostopášné Messaliny,<sup>8</sup> které si vystačily se svou vlastní krásou a nepotřebovaly duchovnost.

Šunsuke si vybavil krásnou tvář své třetí manželky, která zemřela před třemi lety. V padesáti letech spáchala sebevraždu společně se svým více než o polovinu mladším milencem. Šunsuke věděl, proč si jeho žena vzala život. Bála se ošklivého stárání se svým manželem.